

ÉVES BESZÁMOLÓ

A MASZRE 2012. évi tevékenységéről

Jogi Háttér

A Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete (MASZRE) 2001-ben azzal a céllal jött létre, hogy a Reprográfiai Szövetség által beszedett és részére átadott reprográfiai jogdíjat a szak- és szépirodalmi szerzők, valamint a folyóirat- és könyvkiadók (továbbiakban jogosultak) részére átadja. A MASZRE a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 85. §-ában meghatározott közös jogkezelő szervezet, a szak- és szépirodalmi szerzőket és a könyvkiadókat tagsági viszonyukra tekintet nélkül a törvény erejénél fogva képviseli.

A MASZRE a Fővárosi Törvényszéken bejegyzett és a közös jogkezelő szervezetekről vezetett nyilvántartásban szerepel, működése jogilag megalapozott.

A MASZRE által végzett közös jogkezelési tevékenység és a vagyoni jogosultak köre 2012-ben nem változott.

A MASZRE 2012-ben az új Civil Törvény és az Sztj. megváltozott szabályai miatt Alapszabályát módosította. A Civil Törvény előírása miatt a legfőbb döntéshozó szerv neve Közgyűlés helyett Taggyűlés lett, az Sztj. kötelező szabálya alapján a Taggyűlés hatáskörét megnövelte, az Egyesület gazdálkodására és a jogdíj felosztására vonatkozó döntések a Taggyűlés hatáskörébe kerültek.

A Taggyűlés és az Egyesület Vezetősége a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala felkérésével vitázva úgy döntött, hogy az Egyesület nem készít külön támogatási politikát, arra hivatkozva, hogy a Felosztási Szabályzata szerint a rendelkezésre álló jogdíjból szociális és kulturális célra soha nem fizetett ki. A MASZRE megítélése szerint az általa nyújtott támogatás a felosztás szerves részét képezi.

A MASZRE felett szakmai felügyeletet gyakorló Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) 2012. szeptemberében az éves felügyeleti ellenőrzés keretében tájékoztatás adására hívta fel az Egyesületet, a jogdíjak egyedi felosztásáról, a pályázatok eredményeiről, a kiadók közti jogdíjfelosztás módszeréről, a támogatási politika hiányáról, az Alapszabály és a Szerzői Jogi Törvény közti ellentmondás feloldásáról, a befolyt jogdíjon kívül az Egyesület saját vagyonának mértékéről, a szerzőket és műveket tartalmazó adatbázisról, a szerzők felkutatásáról és az alkalmazott kezelési költség mértékéről.

Az Egyesület a feltett kérdésekre minden részletre kiterjedő alapos választ adott, kitérve az egyedi felosztáshoz és a kifizetéshez szükséges adatok beszerzésének nehézségeire, jogi akadályaira, valamint a szerzők és kiadók irányába tett eredménytelen felhívásokra.

Részletesen kifejtettük álláspontunkat az átalány jellegű díj felosztásának nehézségeiről, arról, hogy hasonló jellegű felhasználások adatainak hiányában, kizárólag felmérések eredményeire támaszkodva, miért a közösségi célú felosztást alkalmaztuk.

Az SZTNH a válaszokat csak részben fogadta el, felhívta a MASZRE-t Alapszabályának, Felosztási Szabályzatának és Pályázati Szabályzatának az Sztj. szabályaival összhangban történő módosítására, a pályázati rendszer helyett az egyedi felosztás alkalmazására, támogatási politika megalkotására, s a Taggyűlés által történő elfogadására. A határozat indoklásában utalt arra, hogy pályázatok kiírására csak a Nemzeti Kulturális Alapnak átadott jogdíj tekintetében van lehetőség, az NKA-val kötött támogatási szerződés feltételei szerint.

A MASZRE, az SZTNH és a jogalkotásért felelős miniszter közti stratégiai partnerségi megállapodás keretében véleményezte az árva művekről szóló jogszabály végrehajtási rendeletének tervezetét és részt vett a közös jogkezelő szervezetekkel együtt a közös jogkezelő szervezetekről szóló irányelv-tervezet véleményezésében.

A MASZRE kölcsönös képviseleti szerződést külföldi jogvédő szervezetekkel - a Reprográfiai Szövetség (RSZ) és tagjai között 2011. március 31-én létrejött megállapodás 10. pontja alapján - továbbra sem köt. Ennek megfelelően a tagok felhatalmazása alapján a jogdíjat beszedő RSZ köt pénzmozgással nem járó kölcsönös képviseleti szerződéseket a külföldi reprográfiai díjigényt érvényesítő társaságokkal.

Ugyanakkor a múlt év folyamán előfordult, hogy azon országok jogvédő szervezetei, ahol egyedi engedélyezés és nyilvántartás alapján történik a reprográfiai többszörözés, névre szólóan reprográfiai jogdíjat utalnak, illetve nyilvántartanak más arra nem jogosult jogvédő szervezetnek. A helyzet jogi rendezése megoldásra vár.

Szervezeti Változások

Az év folyamán a Vezetőség egyik, kiadókat képviselő tagja, valamint a Felügyelő Bizottság elnöke lemondott, ezért helyettük új tisztségviselőket kellett választani.

Tagság

A MASZRE tagjainak száma 2012-ben 23 új belépővel bővült, ebből 7 a szépírói, 13 a szakírói és 3 a kiadói osztályba tartozik. Jelenleg 200 tagja van az Egyesületnek. (2013. áprilisi állapot szerint.) A tagok közül 2012-ben egy szakíró lépett ki.

Reprezentativitás, felosztás

A reprográfiai jogdíj a nyomtatott művek szabad felhasználásnak minősített, magáncélú másolására figyelemmel megállapított, kompenzációs jellegű átalány díj. A másolt művekről, ezek gyakoriságáról korábban nem állt rendelkezésre nyilvántartás. A fénymásolási szokásokról végzett későbbi felmérések, monitoring vizsgálatok megállapították, hogy a leginkább érintett kör az egyetemeken és főiskolákon használt szak- és ismeretterjesztő könyvek, nyelvkönyvek, egyetemi jegyzetek szerzői és kiadói.

Kezdetben az egyedi felhasználási adatok hiányában, és nem utolsósorban a felosztható összegek alacsony volta miatt a MASZRE minden jogosulti csoportban a jogdíj közösségi célú felhasználása mellett döntött.

Eközben az Egyesület minden lehetőséget és fórumot megragadott annak érdekében, hogy a szerzőkkel tudassa, megjelent műveik és személyes adataik bejelentése az Egyesület feladatának ellátásához, a jogdíjak kifizetéséhez nélkülözhetetlen.

A MASZRE hirdetett a Népszabadságban, a Magyar Nemzetben, az Élet és Irodalomban, közzétette felhívását a honlapján, valamint a litera.hu, az ujkonyvpiac.hu, a prae.hu és a konyv7.hu internetes oldalakon is. Levelet írt az írószervezeteknek (Fiatal Írók Szövetsége, József Attila Kör, Magyar Írószövetség, Magyar Műfordítók Egyesülete, Szépírók Társasága), valamint több mint száz kiadót írásban kért fel, hogy tájékoztassák szerzőiket a felhívásról.

A Vezetőség 2012. január elején is több közleményt jelentetett meg, amelyben felhívást intézett a szerzőkhöz, hogy műveiket és a kifizetéshez szükséges adataikat jelentsék be a MASZRE-nak. Ennek eredményeként évről évre több egyéni adat birtokába került az Egyesület 2012-ben már több mint 1281 adatszolgáltatást regisztrálhattunk.

Egyedi felosztás:

A Reprográfiai Szövetségtől 2012-ben beérkezett jogdíjból (215.355.945) a 15 % kezelési költség (32.303.391 Ft) levonását követően kiszámítottuk az egy oldalra jutó jogdíjak összegét az alábbiak szerint:

A megjelent művek terjedelmére vonatkozó adatok forrása az Országos Széchényi Könyvtár, a megjelent művek címszámára és példányszámára vonatkozó adatok forrása a Központi Statisztikai Hivatal. A jogdíjalapok közti felosztás kulcsai: szépirodalom/ifjúsági és gyermekirodalom (34,60 %), tudományos és ismeretterjesztő művek (10,78 %), szakirodalom/tankönyv (51,11 %) és egyéb (3,51%).

Az egyes jogosulti csoportokon belül, egy egységre, azaz egy oldalra és átlagos műre

(200 oldal) jutó jogdíjak összege a szerzőkre vonatkozóan:

- tudományos és ismeretterjesztő mű tekintetében 1 oldalra 29,2 Ft, egy átlagos műre 58843,1 Ft,
- szakirodalom és tankönyv 1 oldalára 138,5 Ft, egy átlagos műre 27.703,1 Ft,
- szépirodalom, valamint ifjúsági és gyermekirodalom 1 oldalára 93,8 Ft, egy átlagos műre 18.754,2Ft,
- egyéb művek esetén 1 oldalra 9,5 Ft, egy átlagos műre 1.902,5 Ft jutott.

Az egyes jogosulti csoportokon belül, egy egységre, azaz egy oldalra és átlagos műre

(200 oldal) jutó jogdíjak összege a kiadókra vonatkozóan:

- tudományos és ismeretterjesztő mű tekintetében 1 oldalra 19,9 Ft, egy átlagos műre 3.987,1 Ft,
- szakirodalom és tankönyv 1 oldalára 94,5 Ft, egy átlagos műre 18.903,7 Ft,
- szépirodalom, valamint ifjúsági és gyermekirodalom 1 oldalára 64,0 Ft, egy átlagos műre 12.797,3 Ft,
- egyéb művek esetén 1 oldalra 6,5 Ft, egy átlagos műre 1.298,2 Ft jutott.

A műbejelentések nyomán a MASZRE számítógépes mű- és tagnyilvántartási, valamint felosztási rendszere segítségével 17.649.995 Ft jogdíjat fizetett ki. Az olyan kis összegű jogdíjakat, melyek az egyéni kifizetés alsó határát, a 10.000 Ft-ot nem érték el, a szerzők részére névre szólóan addig gyűjtjük, amíg a kifizethetőség határát el nem éri.

A 2013. március 31-ig beérkezett (2011. évi kiadásokra vonatkozó) műbejelentések számfeltételéről és kifizetéséről a jövő évi beszámolómban közölhetünk részletes adatokat, mert ez csak akkor válik lehetővé, ha a Reprográfiai Szövetség felosztja a 2012-ben beszédett jogdíjat, majd a számítógépes program segítségével kiszámítjuk az egy oldalra jutó jogdíj összegét – műfaji besorolások szerint.)

Pályázat, Kompenzációs díj

A kiadói, szépírói és szakírói keret összegét a Felosztási Szabályzat VI. pontja alapján számítottuk ki, mely szerint a felosztási arány a kiadók és a szerzők közt 45-55 %. Így a felosztható 176.697.518 forintból a kiadói keret: 87.460.175 Ft. A szerzői keret 122.870.000 Ft, ezen belül a szépírói keret: 47.465.343 Ft és a szakírói keret: 41.772.000 Ft.

Az Egyesülethez befolyt, felosztandó reprográfiai jogdíjnak a kiadókra jutó része tekintetében – tekintettel arra, hogy a felosztási küszöbértéket az egy kiadóra jutó összeg nem érte el -, a Felosztási Szabályzat, illetve a Pályázati Szabályzat rendelkezéseinek megfelelően a Vezetőség közösségi célú pályázatokat írt ki.

A MASZRE Vezetősége 2012-ben is meghívásos pályázatot hirdetett könyvszakmai lapok részére. A négy könyvszakmai lap (Csodaceruza, Fordulópont, Könyvhét, Új Könyvpiac,) határidőn belül érvényes pályázatot nyújtott be. Ennek alapján a Vezetőség tagjai egyhangúlag, tartózkodás és ellenszavazat nélkül úgy döntöttek, hogy a meghívásos pályázat szerint az Új Könyvpiacnak 4 millió Ft, a Könyvhétnek 4 millió Ft, a Csodaceruzának 1 millió Ft és a Fordulópontnak 1 millió Ft támogatást nyújtanak. A könyvszakmai lapok támogatására az Egyesület vagyona nyújtott fedezetet.

A pályázatok kiírása az elmúlt évben is a tavalyi elvek alapján történt, mely szerint a pályázaton a MASZRE tevékenysége által érintett reprográfiai jogosultakat (szak- és szépirodalmi szerzők, könyvkiadók) tömörítő, Magyarországon nyilvántartásba vett szakmai és érdekvédelmi szervezetek, közösségi célokat szolgáló alapítványok, egyesületek vehettek részt.

A szervezetek részére kiírt pályázat célja 2012-ben:

- 2.1. a magyar szak- és szépirodalom, valamint az olvasás és a könyv népszerűsítését szolgáló hazai és külföldi szakmai programok
- 2.2. a könyvszakmai oktatás tevékenységének támogatása (2.2).

A pályázat keretében egy-egy pályázatra adható támogatás maximális összege: 20 millió forint volt. Egy pályázó három pályázatot adhatott be. A pályázat benyújtásának a határideje 2012. október 15-e volt.

A pályázati felhívás a Népszabadság és a Magyar Nemzet 2012. szeptember 14-i számában, az Élet és Irodalom 2012. szeptember 14-i számában, az index.hu, a litera.hu, a www.konyvhet.hu, a www.ujkonyvpiac.hu, a www.prae.hu és a www.maszre.hu internetes orgánumban jelent meg.

A pályázati felhívásra összesen 96 pályázat érkezett, az összes támogatási igény 522.015.545 Ft volt. A 2012. november 12-i vezetőségi ülés határozata alapján 40 pályázat nyert támogatást, összesen 217.870.000 Ft-ot. Ebből 165.845.518 forint az idén beérkezett jogdíjból, 52.024.482 forint pedig az Egyesület vagyonából származik.

A Vezetőség a beérkezett pályázatokat 2012. november 12-én értékelte.

A döntés a nyertes pályázókkal és a megítélt támogatási összegekkel együtt az Egyesület honlapján olvasható.

2012-ben a felosztható összegek és a megítélt támogatások az alábbiak szerint alakultak:

Az elbírált pályázatok összesítése:

Kiadói keret terhére felosztható összeg:	87.460.175 Ft
Kiadói keret terhére felosztott összeg:	95.000.000 Ft
Kiadói keretből megmaradt összeg:	-7.539.825 Ft

Szerzői keret terhére felosztható összeg:	89.237.343 Ft
Szerzői keret terhére felosztott összeg:	122.870.000 Ft
Szerzői keretből megmaradt összeg:	- 33.632.657 Ft

Szépírói keret terhére felosztható összeg:	47.465.343 Ft
Szépírói keret terhére felosztott összeg:	91.950.000 Ft
Szépírói keretből megmaradt összeg:	- 44.484.657 Ft

Szakírói keret terhére felosztható összeg:	41.772.000 Ft
--	---------------

Szakírói keret terhére felosztott összeg:	30.920.000 Ft
Szakírói keretből megmaradt összeg:	10.852.000 Ft

A MASZRE 2012-ben – ugyancsak a vagyona terhére - meghívásos pályázat keretében, könyv- és olvasásnépszerűsítő műsorok és programok megvalósítására támogatást nyújtott a Magyar Rádióknak (10 mFt), az InfoRádióknak (9 mFt), a Klubrádióknak (9 mFt), valamint az ATV-nek (10 mFt).

A MASZRE Vezetősége ebben az évben is - szerződésben rögzített feltételekkel - 60+1 millió forint alkotói támogatást adott át vagyonából a Nemzeti Kulturális Alapnak. 30-30 millió forintot az NKA Szépirodalom és Ismeretterjesztés Kollégiumának szépirodalmi művek szerzői, valamint tudományos, ismeretterjesztő és szakkönyvek szerzői számára, vissza nem térítendő alkotói támogatásként, valamint 1 millió forintot a lebonyolításért. A Nemzeti Kulturális Alap az alkotói támogatás összegét 100 millió Ft-ra egészítette ki.

A Vezetőség 2012. augusztus 22-i ülésén hozott döntése alapján, az elmúlt évi felsőoktatási, szakkönyv, tudományos művek, lexikonok, szótárak kategóriájában, a Központi Statisztikai Hivatal által jóváhagyott ágazati forgalom alapján, a MASZRE vagyonának terhére, az alábbi kiadók összesen 128.000.000 összegű kompenzációs MASZRE-díjban részesültek:

	Kiadó neve	Kompenzációs díj összege (Ft)
1	Akadémiai	9 000 000
2	Medicina	6 000 000
3	Osiris	5 500 000
4	Dialog Campus	5 500 000
5	Scolar	5 000 000
6	Typotex	5 000 000
7	HVG Orac	5 000 000
8	Aula	4 500 000
9	Kossuth Kiadó	4 500 000
10	Mezőgazda	4 000 000
11	Tinta	4 000 000
12	Nemzeti Tankönyvkiadó	3 500 000
13	Complex	3 500 000
14	Grimm	3 500 000
15	Perfect	3 500 000
16	Saldo	3 000 000
17	Geopen	3 000 000
18	HVG Kiadó	3 000 000
19	Vince	2 500 000
20	Kiskapu	2 500 000
21	Semmelweis	2 500 000
22	CEU	2 500 000
23	Szak Kiadó	2 500 000
24	ELTE Eötvös	2 500 000
25	Szent István Társulat	2 500 000

26	Klett	2 500 000
27	Springmed	2 500 000
28	Háttér	2 500 000
29	Balassi	2 000 000
30	Gondolat	2 000 000
31	Terc	2 000 000
32	Lazi	2 000 000
33	L'Harmattan	2 000 000
34	Panem	2 000 000
35	Helikon	2 000 000
36	Európa	1 500 000
37	Computerbooks	1 500 000
38	M-Érték	1 500 000
39	Alinea	1 500 000
40	KSH	1 000 000
41	Napvilág	1 000 000
		128 000 000

Budapest, 2013. április 22.

Zentai Péter László
igazgató